

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Відділ фінансово-кредитної та податкової політики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННЦ «ІАЕ»

акад. НААН, д.е.н., проф. Ю.О. Лупенко

«13» грудня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Формування
фінансового потенціалу суб'єктів АПВ»

- Освітня програма:** «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
- Галузь знань:** 07 «Управління та адміністрування»
- Спеціальність:** 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
- Статус дисципліни:** Вибіркова

КИЇВ – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ» для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (денної та заочної форми) – «доктор філософії» з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в Національному науковому центрі «Інститут аграрної економіки» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Розробники: Трусова Н.В., д.е.н., професор, п.н.с відділу фінансово-кредитної та податкової політики Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки».

Рецензенти: Малік М.Й., д.е.н., професор, академік НААН, головний науковий співробітник відділу підприємництва, кооперації та агропромислової інтеграції, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»;

Виговська Н.Г., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та цифрової економіки, Державний університет «Житомирська політехніка».

Робочу програму навчальної дисципліни «Формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ» розглянуто та схвалено на засіданні вченої ради ННЦ «Інститут аграрної економіки» від 13.12.2022 р., протокол № 11.

Голова вченої ради,
академік НААН,
доктор економічних наук, професор

 Ю.О. Лубченко

ЗМІСТ

1. Передмова
2. Опис навчальної дисципліни
3. Мета і завдання
4. Предмет та об'єкт
5. Результати навчання
6. Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання
7. Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання
8. Програма (зміст за модулями)
9. Теми семінарських/практичних занять
10. Самостійна робота під керівництвом НПП
11. Індивідуальні завдання
12. Методи навчання
13. Форми контролю
14. Критерії оцінки знань
15. Методичне забезпечення
16. Рекомендована література

1. ПЕРЕДМОВА

Необхідність вивчення дисципліни «Формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ» викликана тим, що фінансова криза в агропромисловому виробництві за сукупністю проблем загальноекономічного та фінансового характеру вимагає зменшення резонансного ефекту між внутрішніми кризовими процесами та наслідками фінансової глобалізації. Наразі вітчизняна економічна думка знаходить все більше застережень минулій практиці «стресових» реформ, які за оцінкою міжнародних фінансових організацій зневільовані власною моделлю прогнозування фінансового розвитку із втратою економічних зв'язків та фінансової незалежності. Умовою ефективного розвитку суб'єктів агропромислового виробництва є фінансовий потенціал, який мобілізує реальні та приховані фінансові можливості, відіграє визначальну роль у забезпеченні стабільності та збалансованості фінансування їх діяльності. Фінансовий потенціал, на основі якого здійснюється дослідження та вирішення проблемних питань фінансування суб'єктів агропромислового виробництва, ґрунтується на вивченні принципів взаємодії чинників, що підпорядковані загальному фінансовому механізму і спрямовані на забезпечення цільових параметрів прибуткової їх діяльності. Такі тенденції, як ускладнення фінансування інвестиційних проектів в агропромисловому виробництві, зростання вартості кредитних ресурсів, скорочення пільгового кредитування та фінансової підтримки вразили вітчизняну агропромислову сферу. Тому для вирішення цього завдання гостро постає потреба у розробки ефективних та дієвих напрямів формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ, зокрема у справі подолання інформаційної непрозорості напрямів руху фінансових потоків. При цьому ефективним методичним інструментарієм для визначення якісних ознак, базисних функцій щодо узагальнених результатів аналізу та моделювання руху фінансових потоків є саме фінансовий потенціал, який генерує можливості використання та приведення в дію нагромаджених фінансових ресурсів, забезпечуючи їх раціональну структуру та функціональну здатність.

Програма навчальної дисципліни «Формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ» складена на основі освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти третього (доктор філософії) рівня галузі знань 07

«Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

2. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (шифр і назва)	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Доктор філософії	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	3	
Форма контролю	Диференційований залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	2
Семестр	2	2
Лекційні заняття	14 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття:	16 год.	12 год.
Самостійна робота	53 год.	63 год.
Індивідуально-консультаційна робота	7	7
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	1,87 год.	
самостійної роботи студента –	4 год.	

3. Мета і завдання

Метою навчальної дисципліни є набуття у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти «Доктор філософії» загальних та фахових компетентностей щодо надійності та якості формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ за системним підходом.

Завдання навчальної дисципліни є набуття навичок з використання теоретичних та методологічних підходів щодо формування фінансового потенціалу, який комбінує системний розподіл вартості фінансових ресурсів, ідентифікує ризики фінансування в динамічному тренді фінансово-кредитного забезпечення агропромислового виробництва, визначає вплив фінансових підсистем на міжелементний баланс обсягу фінансових ресурсів та джерел фінансування за базовими параметрами фінансових потоків, збільшуючи ринкову вартість суб'єктів АПВ.

4. Предмет та об'єкт

Предмет вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних, методологічних та прикладних основ формування структурних компонентів фінансового потенціалу, що комбінують системний розподіл вартості фінансових ресурсів, визначають потребу у фінансуванні майнових активів та ідентифікують фінансові ризики під впливом зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування суб'єктів АПВ.

Об'єкт навчальної дисципліни є системний інструментарій та структурні компоненти формування фінансового потенціалу.

5. Результати навчання

У **результаті** вивчення дисципліни студент повинен вміти:

1. аналізувати та оцінювати фінансові показники діяльності суб'єктів АПВ;
2. оцінювати джерела формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ, в структурі фінансово-кредитного забезпечення макро- та мікрорівня;
3. формувати вартість фінансових ресурсів для ідентифікації фінансових ризиків на засадах кредитного раціонування та визначати потребу в фінансуванні майнових активів під впливом макроекономічних чинників;
4. визначати взаємозв'язок та взаємозалежність між грошовими та фінансовими потоками, їх ритмічність і синхронність руху, розраховувати трансформаційний рівень системоформуючих, системозабезпечуючих та потенційних фінансових потоків на основі їх базових параметрів в короткостроковому та довгостроковому періодах фінансування;
5. оцінювати середовище фінансового потенціалу суб'єктів АПВ з метою впровадження термінових заходів щодо мінімізації впливу зовнішніх (інфляції, середньозваженого процентного відсотка банківського кредиту) і внутрішніх (рівень втрати платоспроможності, рівень фінансового ризику) факторів їх дії на фінансову діяльність, уникнення кризових ситуацій в поточному та майбутньому періодах;
6. обраховувати систему фінансових індикаторів, спрямованих на збереження ліквідності, фінансової стійкості та оптимальної структури фінансування суб'єктів АПВ.

Питання розглянуті в даному курсі дають слухачам комплексну підготовку по теоретичним, методологічним та практичним питанням щодо формування фінансового потенціалу й оцінювання його загальної величини, за сукупності структурних компонентів визначати оптимізаційну структуру

фінансування майнових активів з прямим та опосередкованим впливом зовнішнього і внутрішнього середовища, мінімізувати фінансовий лаг власних фінансових ресурсів для мобілізації резервів, збереження цільових параметрів прибуткової та стабілізації фінансової діяльності суб'єктів АПВ.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення на аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність виявляти, розуміти сутність, формулювати та розв'язувати наукові проблеми.

ФК 1. Здатність аналізувати і структурувати рух фінансових активів, формування та використання капіталу, доходів і грошових фондів на макро-, мезо- та мікрорівнях; розробляти механізми та моделі дій щодо вирішення науково-практичних проблем фінансової діяльності економічних суб'єктів.

ФК 5. Здатність застосовувати механізми, моделі, методи та інструменти фінансового прогнозування, планування та регулювання, фінансового контролю і аудиту, фінансового моніторингу.

ФК 9. Здатність застосовувати механізми, моделі, методи та інструменти страхового менеджменту, формування та розміщення страхових резервів, забезпечення фінансової надійності страхових організацій, проведення перестраховування, здійснення страхового маркетингу.

6. Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Лек.	Сем./Прак.	Інд.	Сам.Роб.	Всього
Змістовний модуль 1. Теоретично-методологічні засади формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ					
Тема 1. Економічна сутність, склад та функціональні характеристики фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	2	1	1	6	10
Тема 2. Методичні підходи до формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	2	2	1	5	10
Тема 3. Методологія комплексної оцінки фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	2	2	1	5	10

Всього за модулем 1	6	5	3	16	30
<i>Форма контролю – контрольна робота.</i>					
Змістовний модуль 2. Планування та прогнозування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ					
Тема 1. Планування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	2	3	1	14	20
Тема 2. Прогнозування оптимальної структури фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	2	2	1	5	10
Всього за модулем 2	4	5	2	19	30
<i>Форма контролю – аналітичний звіт.</i>					
Змістовний модуль 3. Стратегія формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ					
Тема 1. Моделювання багатофакторних ризиків фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	2	2	1	5	10
Тема 2. Стратегія формування фінансового потенціалу суб'єктів апв в системі потоків фінансових ресурсів	2	4	1	13	20
Всього за модулем 3	4	6	2	18	30
<i>Форма контролю – презентація наукового проекту.</i>					
<i>Підсумкова форма контролю – диференційований залік</i>					
Всього по курсу	14	16	7	53	90

7. Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Лек.	Сем./Прак.	Інд.	Сам. Роб.	Всього
Змістовний модуль 1. Теоретично-методологічні засади формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ					
Тема 1. Економічна	2	-	1	7	10

сутність, склад та функціональні характеристики фінансового потенціалу суб'єктів АПВ					
Тема 2. Методичні підходи до формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	-	2	1	7	10
Тема 3. Методологія комплексної оцінки фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	-	2	1	7	10
Всього за модулем 1	2	4	3	21	30
<i>Форма контролю – реферат.</i>					
Змістовний модуль 2. Планування та прогнозування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ					
Тема 1. Планування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	2	2	1	5	10
Тема 2. Прогнозування оптимальної структури фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	-	2	1	17	20
Всього за модулем 2	2	4	2	22	30
<i>Форма контролю – аналітичний звіт.</i>					
Змістовний модуль 3. Стратегія формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ					
Тема 1. Моделювання багатофакторних ризиків фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	2	2	1	5	10
Тема 2. Стратегія формування	2	2	1	15	20

фінансового потенціалу суб'єктів апв в системі потоків фінансових ресурсів					
Всього за модулем 3	4	4	2	20	30
<i>Форма контролю – презентація наукового проекту.</i>					
<i>Підсумкова форма контролю – диференційований залік</i>					
Всього по курсу	8	12	7	63	90

8. Програма (зміст за модулями)

Змістовний модуль 1.

Теоретично-методологічні засади формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ

ТЕМА 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ, СКЛАД ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ АПВ

План лекційного заняття

1. Економічна сутність фінансового потенціалу.
2. Структурні ознаки та спектр можливостей фінансового потенціалу.
3. Системний інструментарій та функціональні характеристики фінансового потенціалу.
4. Складова фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Розкрийте сутність поняття «фінансовий потенціал».
2. Яка необхідність та роль фінансового потенціалу в ринковій економіці?
3. Охарактеризуйте системний інструментарій фінансового потенціалу.
4. Що є якісною характеристикою фінансового потенціалу?
5. Які функціональні характеристики фінансового потенціалу?
6. Які теоретичні підходи використовуються у визначення сутності фінансового потенціалу?
7. Охарактеризуйте складову фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.
8. Який тип моделі використовується при формуванні фінансового потенціалу суб'єктів АПВ?

Рекомендована література:

Основна [1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 10; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19].

Допоміжна [22; 30; 31; 41].

Міжнародні видання [49; 51; 57].

Інформаційні ресурси Інтернет [60; 61; 62; 65].

ТЕМА 2. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ АПВ

План лекційного заняття

1. Сучасні підходи до формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.
2. Функціональний підхід формування фінансового потенціалу.
3. Нетрадиційний підхід до процесу формування фінансового потенціалу.
4. Доходний підхід до формування фінансових активів суб'єктів АПВ.
5. Методи стратегічного напрямку формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Наведіть основні підходи формування фінансового потенціалу, що спрямовані на забезпечення цільових параметрів прибуткової діяльності суб'єктів АПВ.
2. Який підхід передбачає виділення в структурі фінансового потенціалу бюджетної, кредитної та інвестиційної складової.
3. Який підхід асоціюється з фінансово-кредитною системою, яка віддзеркалює функціональні можливості фінансового потенціалу суб'єктів АПВ?
4. Назвіть основні напрями функціонального підходу щодо формування фінансового потенціалу.
5. Чим відрізняються дескриптивні, предикативні та нормативні моделі?
6. Що покладено в основу функціональних властивостей фінансового потенціалу?
7. Назвіть модифікований підхід, який дозволяє інтегрувати глибинні процеси фінансового потенціалу.
8. Які фінансові індикатори відображають реальні фінансові відносини і можуть використовуватись як об'єктивна інформаційна база фінансового потенціалу?
9. В чому полягає сутність діалектичної побудови моделі фінансового потенціалу суб'єктів АПВ?
10. Що є пріоритетним напрямом дохідного підходу формування фінансових активів суб'єктів АПВ?
11. За якими методами визначається стратегічний напрям формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ?

Рекомендована література:

Основна [1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 10; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19].

Допоміжна [23; 25; 28; 29; 30; 32; 36].

Міжнародні видання [47; 49; 52; 55].

Інформаційні ресурси Інтернет [60; 61; 62; 63; 64; 65; 67; 68].

ТЕМА 3. МЕТОДОЛОГІЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ АПВ

План лекційного заняття

1. Методологія комплексного оцінювання фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.

2. Методологія регулювання процесу формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ на макро-, та мікрорівня.

3. Методичний інструментарій формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.

1. Питання для самоперевірки та повторення

1. Розкрийте сутнісну область фінансової теорії в напрямку комплексного оцінювання фінансового потенціалу як методологію економічного розвитку та стратегічного аналізу мікрорівня.

2. У чому полягає принцип системи прогностної ймовірності процесу реалізації фінансового потенціалу для визначення динаміки зростання його рівня?

3. Дайте характеристику критеріїв оцінювання фінансового потенціалу та загального дизайну його системного регулювання.

4. Дайте характеристику методологічному підходу, який уможливорює одночасне вивчення умов формування фінансового потенціалу, динаміку та порівняльну характеристику фінансового забезпечення галузі.

5. Які розробки дієвих фінансових заходів з подолання наслідків впливу фінансових ризиків, запобігання подальшого їх поширення і поглиблення забезпечують саме методичний інструментарій фінансового потенціалу.

6. Які процеси реалізації фінансових заходів щодо функціональності суб'єктів АПВ формують певний тип стратегії їх фінансування.

Рекомендована література:

Основна [1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 10; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19].

Допоміжна [20; 21; 28; 29; 32; 36; 37; 37].

Міжнародні видання [49; 56; 58].

Інформаційні ресурси Інтернет [59; 61; 62; 64; 65; 66].

Змістовний модуль 2.

Планування та прогнозування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ

ТЕМА 1. ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ АПВ

План лекційного заняття

1. Фінансова складова економічного розвитку суб'єктів АПВ.
2. Планування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.
3. Фінансове планування вартісної оцінки майнових активів суб'єктів АПВ.
4. Використання планових заходів щодо формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ на мезорівні.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Дайте характеристику фінансовій складовій економічного розвитку суб'єктів АПВ.
2. Розкрийте загальний порядок планування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.
3. Охарактеризуйте сутність та властивості фінансового планування як науково обґрунтованої оцінки економічного, фінансового, техніко-технологічного стану підприємства в перспективі.
4. Розкрийте завдання та методичні підходи до фінансового планування вартісної оцінки майнових активів суб'єктів АПВ.
5. Розкрийте зміст і методику планових заходів щодо формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ на мезорівні.

Рекомендована література:

- Основна [1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 10; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19].
Допоміжна [19; 22; 23; 25; 28; 32].
Міжнародні видання [46; 48; 49; 41].
Інформаційні ресурси Інтернет [59; 60; 63; 64; 65; 66].

ТЕМА 2. ПРОГНОЗУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ АПВ

План лекційного заняття

1. Основні методичні підходи до оптимізації структури фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.
2. Оцінка впливу факторів формування рівня фінансового левериджу.
3. Оптимізація структури фінансового потенціалу суб'єктів АПВ за критерієм мінімальної його вартості.
4. Оптимізація структури фінансового потенціалу суб'єктів АПВ за критерієм мінімізації рівню фінансового ризику та термінів залучення фінансових ресурсів.

Питання для самоперевірки та повторення

1. У чому полягає сутність політики оптимізації структури фінансового потенціалу?
2. Які ознаки виокремлюють взаємозв'язок між структурою фінансового потенціалу та фінансовим ризиком?

3. Назвіть основні методичні підходи щодо визначення оптимізації структури фінансового потенціалу суб'єкта АПВ.

4. Наведіть методику розрахунку фінансового левериджу за умов стабільних цін та за умов інфляції.

5. Який взаємозв'язок між показниками «плече фінансового важеля» та «рентабельність власних джерел фінансування»?

6. Назвіть основні підходи до оцінки оптимальної структури фінансового потенціалу.

7. У чому полягає сутність концепції вартості фінансових ресурсів суб'єктів АПВ та її роль в прогнозуванні структури фінансового потенціалу?

Рекомендована література:

Основна [1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 10; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19].

Допоміжна [21; 23; 24; 25; 27; 28; 30; 35; 36; 37].

Міжнародні видання [46; 47; 48; 49; 50; 52; 56; 58].

Інформаційні ресурси Інтернет [59; 60; 61; 62; 63; 64; 66; 67; 68].

Змістовний модуль 3.

Стратегія формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ

ТЕМА 1. МОДЕЛЮВАННЯ БАГАТОФАКТОРНИХ РИЗИКІВ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ АПВ

План лекційного заняття

1. Формування фінансового потенціалу під впливом комунікативної структури управління ризиками.

2. Моделювання прогновної області багатофакторних ризиків при формуванні фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.

3. Комплексний підхід до оптимального оцінювання багатофакторних ризиків фінансового потенціалу.

Питання для самоперевірки та повторення

1. Назвіть базові теоретико-методологічні підходи щодо комунікативної структури ризиків, що поєднує в собі фундаментальну розробку методу оцінки багатофакторних ризиків фінансового потенціалу.

2. Які фактори обумовлюють зміну (модифікацію) фінансового стану суб'єкта АПВ і прогнозну величину фінансових результатів, що виступають чинником виникнення ризику?

3. Який метод визначає оптимальну поведінку при управлінні фінансами суб'єктів АПВ, в яких характерною ознакою є наявність конфліктної ситуації?

4. Назвіть основні принципи відбору методів оцінки багатофакторних ризиків.

5. Назвіть теоретично-методологічні положення моделювання середовища фінансових ризиків для оцінки фінансового потенціалу суб'єкта АПВ під впливом макро- та мікрооточення.

6. Яким чином проявляється вплив ризику на формування реальної вартості джерел фінансування суб'єктів АПВ?

7. Назвіть етапи оцінювання та параметри фінансових ризиків, які не перевищують припустиме їх відхилення та забезпечують реалізацію фінансових інтересів суб'єктів АПВ та їх фінансову безпеку.

Рекомендована література:

Основна [1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 10; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19].

Допоміжна [21; 23; 24; 25; 27; 28; 30; 35; 36; 37].

Міжнародні видання [46; 47; 48; 49; 50; 52; 56; 58].

Інформаційні ресурси Інтернет [59; 60; 61; 62; 63; 64; 66; 67; 68].

ТЕМА 2. СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ АПВ В СИСТЕМІ ПОТОКІВ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ

План лекційного заняття

1. Стратегія формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ в контексті активізації організаційно-економічних та фінансових відносин.

2. Методичний інструментарій оптимізації фінансових потоків суб'єктів АПВ.

3. Формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ в системі потоків фінансових ресурсів.

Питання для самоперевірки та повторення

1. У чому полягає сутність стратегії формування фінансового потенціалу в системі потокового руху фінансових ресурсів?

2. Які функціональні характеристики фінансових потоків забезпечують активізацію фінансового потенціалу суб'єкта АПВ?

3. Назвіть основні методичного інструментарію визначається оптимальні критерії чистого фінансового потоку та коефіцієнта трансформації фінансових потоків.

4. Наведіть основні методи, які забезпечують приведення номінального фінансового потоку до реального та формують оптимальну величину фінансового потенціалу суб'єкта АПВ.

5. Які параметри в системі потокового руху фінансових ресурсів визначають вартісний ланцюг фінансового потоку та гармонізують величину фінансового потенціалу суб'єктів АПВ?

Рекомендована література:

Основна [1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 10; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19].

Допоміжна [21; 23; 24; 25; 27; 28; 30; 35; 36; 37].

Міжнародні видання [46; 47; 48; 49; 50; 52; 56; 58].

Інформаційні ресурси Інтернет [59; 60; 61; 62; 63; 64; 66; 67; 68].

9. Теми семінарських/практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Теоретично-методологічні засади формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ		
1	Аналіз фінансово-господарської діяльності суб'єктів АПВ за методами середніх величин	1
2	Оцінка реальних можливостей фінансових ресурсів суб'єктів АПВ	2
3	Аналіз фінансової стійкості та ефективного використання фінансових ресурсів суб'єктів АПВ	2
Змістовний модуль 2. Планування та прогнозування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ		
1	Оцінка, планування та збереження ланцюга фінансових ресурсів з цільовими параметрами прибутковості суб'єктів АПВ	3
2	Планування та прогнозування можливих фінансових ризиків суб'єктів АПВ	2
Змістовний модуль 3. Стратегія формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ		
1	Оцінка джерел фінансування майнових активів суб'єктів АПВ	2
2	Прогнозування оптимальної структури фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	4

10. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ заняття	Назва теми
Змістовний модуль 1. Теоретично-методологічні засади формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	
1	Спектр можливостей та функціональні характеристики фінансового потенціалу
2	Сучасні та нетрадиційні підходи до процесу формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ
3	Методичний інструментарій оцінювання та регулювання процесу формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ

Змістовний модуль 2. Планування та прогнозування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	
1	Теорія динамічних здатностей з позиції ресурсного підходу до формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ
2	Оптимізаційна структура фінансового потенціалу суб'єктів АПВ
Змістовний модуль 3. Стратегія формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ	
1	Комунікативна структура багатофакторних ризиків в контексті апарату теорії ймовірності, адаптованого до ігрових моделей планування та прогнозування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ
2	Стратегія потокового руху фінансових ресурсів, як системних інструментів формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ

11. Індивідуальні завдання

Завдання 1.

1. Розкрийте сутність поняття «фінансовий потенціал» та його роль в ринковій економіці. Поясніть модель фінансового потенціалу суб'єкта АПВ з позиції комплексного (ефективного) підходу економічного розвитку.
2. Розкрити основні властивості системного інструментарію та складових фінансового потенціалу.
3. Розкрийте вплив факторів зовнішнього оточення, що еволюціонують та набувають нових якостей, трансформуючи структурну будову складових фінансового потенціалу.

Завдання 2.

1. Розкрийте сутність функціонального підходу до формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.
2. Сформулюйте композиційну єдність аналітичних, методологічних, емпіричних та практичних положень щодо формування фінансового потенціалу.
3. Суть концепції вартості фінансових ресурсів та її роль в методології формування фінансового потенціалу суб'єкта АПВ

Завдання 3.

1. Комплексне оцінювання фінансового потенціалу на засадах обґрунтування вибору раціональних альтернатив використання фінансових ресурсів із залученням джерел їх фінансування.
2. Розкрийте сутність моделі активізації базисних та надбудованих підсистемних об'єктів модифікації фінансового потенціалу.
3. Обґрунтувати ефективність заходів щодо програм розвитку суб'єктів АПВ за індикаторами комплексного оцінювання фінансового потенціалу на регіональному рівні.

Завдання 4.

1. Розкрийте суть концепції теорії динамічних здатностей з позиції ресурсного підходу до формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ. Поясніть фінансову модель економічного розвитку суб'єктів АПВ.
2. Охарактеризуйте величину лагу між операційним та фінансовим циклами за умови нерівномірного надходження фінансових ресурсів та значного рівня ризику фінансування.
3. Розкрийте суть моделі ресурсного планування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ.

Завдання 5.

1. Охарактеризуйте основні принципи планування оптимальної величини фінансового потенціалу суб'єктів АПВ з позиції впливу зовнішніх та внутрішніх факторів.
2. Охарактеризуйте умови формування оптимізаційної структури фінансового потенціалу з позиції диференційного підходу до фінансового забезпечення суб'єктів АПВ.
3. Взаємозв'язок між структурою складових фінансового потенціалу та фінансовим ризиком.

Завдання 6.

1. Розкрити умови формування фінансового потенціалу під впливом комунікативної структури ризиків.
2. Сутність та основні складові моделі прогнозованої області багатофакторних ризиків фінансового потенціалу суб'єкта АПВ у мовах невизначеності та фінансової кризи.
3. Охарактеризуйте вплив дестабілізації фінансово-кредитної системи на формування реальної вартості джерел фінансування суб'єктів АПВ.

Завдання 7.

1. Фінансова парадигма прогностичних моделей в множинні неупорядкованих ризик-факторів фінансового потенціалу.
2. Розробка стратегії формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ в контексті активізації організаційно-економічних та фінансових відносин.
3. Формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ в системі потокового руху фінансових ресурсів.

12. Методи навчання

1. Словесні, наочні, практичні (для передачі та сприймання навчальної інформації).
2. Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький (для пізнавальної діяльності здобувачів).
3. Методи оволодіння новими знаннями, формування вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок (залежно від основної дидактичної мети і завдань).
4. Методи усного викладу знань, закріплення навчального матеріалу, самостійної роботи учнів з осмислення й засвоєння нового

матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок.

5. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація учіння, контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції, взаємокорекції в навчанні (з точки зору цілісного підходу до діяльності у процесі навчання).

6.

13. Форми контролю

За місцем, яке посідає контроль у навчальному процесі інституту, розрізняємо попередній (вхідний), поточний, рубіжний і підсумковий контроль.

Попередній контроль (діагностика вихідного рівня знань здобувачів) застосовуємо як передумову для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він дає змогу визначити наявний рівень знань дня використання їх викладачем як орієнтування у складності матеріалу. Формою попереднього контролю є вхідний контроль знань. Він проводиться на 1-му курсі, щоб оцінити реальність оцінок, отриманих на вступних іспитах з певного предмета. Попередній контроль у вигляді перевірки і оцінки залишкових знань проводимо також через деякий час після підсумкового іспиту з певної дисципліни як з метою оцінки міцності знань, так і з метою визначення рівня знань з забезпечуючих предметів для визначення можливості сприйняття нових навчальних дисциплін.

Поточний контроль знань є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу. Управління навчальним процесом можливе тільки на підставі даних поточного контролю. Завдання поточного контролю зводяться до того, щоб:

- 1) виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається;
- 2) визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;
- 3) виявити ступінь відповідальності здобувачів і ставлення їх до роботи, встановивши причини, які перешкоджають їх роботі;
- 4) виявити рівень опанування навиків самостійної роботи і намітити шляхи і засоби їх розвитку;
- 5) стимулювати інтерес здобувачів до предмета і їх активність у пізнанні.

Головне завдання поточного контролю – допомогти здобувачам організувати свою роботу, навчитись самостійно, відповідально і систематично вивчати усі навчальні предмети. Поточний контроль – це продовження навчальної діяльності педагога і педагогічного колективу, він пов'язаний з усіма видами навчальної роботи і має навчити студентів готуватись до перевірки з першого дня занять і кожного дня, а не наприкінці семестру або навчального року. Разом з тим поточний контроль є показником роботи і педагогічного колективу. Звісно, що студенти у семестрі вивчають одночасно до десяти предметів, і не усі викладачі ставлять до них однакові вимоги.

Нерідко деякі викладачі ставлять дещо підвищені вимоги, і здобувачі змушені весь семестр займатись тільки одним предметом коштом інших. У цьому разі показники поточної успішності можуть бути сигналом про серйозні порушення навчального процесу.

Зазначені завдання поточного контролю вимагають від викладачів і адміністрації відпрацювати певну систему і методику його проведення з врахуванням рівномірного і узгодженого розподілення контрольних знань у відповідності до бюджету часу студентів.

Рубіжний (тематичний, модульний, блоковий) контроль знань є показником якості вивчення окремих розділів, тем і пов'язаних з цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей здобувачів. Його завдання – сигналізувати про стан процесу навчання здобувачів для вжиття педагогічних заходів щодо оптимального його регулювання. Якщо поточний контроль проводимо лише з метою діагностики першого рівня засвоєння, тобто рівня загального орієнтування у предметі, то рубіжний контроль дає можливість перевірити засвоєння отриманих знань через більш довгочасний період і охоплює більш значні за обсягом розділи курсу. Відповідно змінюється методика контролю, від здобувачів можна вимагати самостійної конструктивної діяльності, а також виявити взаємозв'язки з іншими розділами курсу.

Рубіжний контроль може проводитись усно й письмово, у вигляді контрольної роботи, аналітичного звіту, реферату, презентації наукового проекту індивідуально або у групі.

Підсумковий контроль являє собою диференційований залік здобувачів з метою оцінки їх знань і навиків у відповідності до моделі доктора філософії.

Основна мета диференційованого заліку – встановлення дійсного змісту знань здобувачів за обсягом, якістю і глибиною і вміннями застосовувати їх у практичній діяльності.

Основними формами контролю знань здобувачів є контроль на лекції, на семінарських і практичних заняттях, у позааудиторний час, на консультаціях, заліках і іспитах.

1. Контроль на лекції ми проводимо як вибіркове усне опитування здобувачів або з застосуванням тестів за раніше викладеним матеріалом, особливо за розділами курсу, які необхідні для розуміння теми лекції, що читається, або ж для встановлення ступеня засвоєння матеріалу прочитаної лекції (проводиться за звичай у кінці першої або на початку другої години лекції).

Поточний контроль на лекції покликаний привчити здобувачів до систематичної проробки пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття здобувачами розділи з наступним роз'ясненням їх. Контроль на лекції не має віднімати багато часу.

Поточний контроль на практичних та семінарських заняттях проводиться з метою виявлення готовності здобувачів до занять у таких формах:

1. Вибіркове усне опитування перед початком занять.
2. Фронтальне стандартизоване опитування за тестами протягом 5-10 хв.
3. Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
4. Виклик до дошки окремих здобувачів для самостійного розв'язування задач, письмові відповіді на окремі запитання, дані на практичному занятті.
5. Оцінка активності здобувачів у процесі занять, внесених пропозицій, оригінальних рішень, уточнень і визначень, доповнень попередніх відповідей і т. ін.
6. Письмова (до 45 хв.) контрольна робота.
7. Колокіум по самостійних розділах теоретичного курсу (модулях).

14. Критерії оцінки знань

Поточний контроль			Рейтинг з навчальної роботи R_{HP}	Підсумкова атестація 1. (диференційований залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3			
0-100	0-100	0-100	0-60	0-40	0-100

Примітки. 1. Рейтинг здобувача з навчальної роботи R_{HP} стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{HP} = \frac{0,6 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_k},$$

K_k

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_k = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{HP} = \frac{0,6 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{ДР} - R_{ШТР}.$$

Шкала оцінювання: національна та ECTS

	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
--	-------------	-------------------------------

Сума балів за всі види навчальної діяльності		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення

1. Підручники, журнали та довідкова інформації з бібліотеки ННЦ «ІАЕ».
2. Трусова Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Формування фінансового потенціалу суб'єктів господарювання» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузь знань 07 «Управління та адміністрування». – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2017, 188 с.
3. Трусова Н.В. Робочий зошит для практичних занять з дисципліни «Формування фінансового потенціалу суб'єктів господарювання» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузь знань 07 «Управління та адміністрування». – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2017. – 82 с.
4. Трусова Н.В. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Формування фінансового потенціалу суб'єктів господарювання» здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузь знань 07 «Управління та адміністрування». – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2017. – 55 с.
5. Трусова Н.В. Формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ. Конспект лекцій для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Запоріжжя: Видавництво ТОВ «ІНКОР-СТД», 2022. – 104 с.
6. Трусова Н.В. Формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ. Практикум для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Запоріжжя: Видавництво ТОВ «ІНКОР-СТД», 2022. – 68 с.

7. Трусова Н.В. Формування фінансового потенціалу суб'єктів АПВ». Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування. – Запоріжжя: Видавництво ТОВ «ІНКОР-СТД», 2022. – 39 с.

16. Рекомендована література

Основна:

1. Адамова І.З. Аналіз фінансового стану підприємства: проблемні аспекти та шляхи їх розв'язання / І.З. Адамова, А.Л. Романчук // Облік, аналіз, аудит. 2017. №2. С. 64-71.
2. Блащак Б.Я. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. Том 30(69). № 3. С. 74-78.
3. Боронос В.Г. Аналіз теоретико-методологічних засад фінансового потенціалу / В.Г. Боронов // Вісник Української академії банківської справи. 2017. № 32. С. 22-26.
4. Возняк Г.В. Фінансовий потенціал підприємств регіону: підходи до розуміння / Г.В. Возняк // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2018. Вип. 2(8). С. 27-30.
5. Гаєвська Л.М. Фінансовий потенціал – основи економічного управління підприємством / Л.М. Гаєвська, О.І. Марченко // Приазовський економічний вісник. 2020. Вип. 1(18). С. 20-25.
6. Гузенко Т.С. Фінансовий потенціал розвитку сільськогосподарських підприємств / Т.С. Гузенко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Фінанси і кредит. 2018. № 1. С. 25-28.
7. Демчишак Н. Інвестиційний та фінансовий потенціал в умовах відкритості економіки: специфіка формування / Н. Демчишак // Вісник ЛНУ. 2018. №41. С. 156-164.
8. Демчишак Н. Теоретико-методологічні підходи до визначення економічного змісту фінансового потенціалу / Н. Демчишак // Формування ринкової економіки в Україні. 2017. Вип. 19. С. 200-206.
9. Ільїна К. Фінансовий потенціал інноваційного розвитку підприємства / К. Ільїна // Формування ринкової економіки в Україні. 2018. Вип 19. С. 256-261.
10. Костевич О.Д. Фінансовий потенціал як фактор сталого розвитку / О.Д. Костевич // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія Економічні науки. 2018. Вип. 43. С. 54-59.
11. Стецюк П.А. Теоретичні та практичні аспекти організації планування фінансового потенціалу підприємств / П.А. Стецюк, Г.В. Корнійчук // Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2017. №4. С. 12-18.
12. Трусова Н.В. Формування та використання фінансового потенціалу сільського господарства / І.І. Вініченко, Н.В. Трусова // Інноваційна економіка. – Тернопіль. – 2014. – С. 262-269

13. Трусова Н.В. Фінансовий потенціал суб'єктів господарювання аграрної галузі: Підручник / Н.В. Трусова. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2017. – 245 с.

14. Трусова Н.В., Цап В.Д., Терновський В.О. Управління фінансовими потоками підприємства. Фінансова математика: Навчальний посібник/ Н.В. Трусова, В.Д. Цап, В.О. Терновський. – За ред. ред. Трусової Н.В. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2017. – 392 с.

15. Трусова Н.В., Терещенко М.А. Фінансова аналіз підприємства: методика та практика: Навчальний посібник / Н.В. Трусова, М.А. Терещенко. – 2-ге вид. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. – 272 с.

16. Трусова Н.В. Методологічний підхід щодо формування фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств / Н.В. Трусова // Монографія / Фінансове забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій в умовах підвищення самостійності регіонів. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. – 302 с. (Розділ 2. Формування фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств в контексті інтегрованої системи фінансово-кредитного забезпечення, С.38-47).

17. Трусова Н.В. Комплексний підхід оптимальної оцінки багатофакторного ризику фінансового потенціалу в інтегрованій системі фінансово-кредитного забезпечення / Н.В. Трусова // Монографія / Фінансове забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій в умовах підвищення самостійності регіонів. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. – 302 с. (Розділ 2. Формування фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств в контексті інтегрованої системи фінансово-кредитного забезпечення, С.47-70).

18. Трусова Н.В. Інтегральна оцінка сукупного рівня фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств / Н.В. Трусова // Монографія / Фінансове забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій в умовах підвищення самостійності регіонів. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. – 302 с. (Розділ 2. Формування фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств в контексті інтегрованої системи фінансово-кредитного забезпечення, С.71-78).

19. Hryhoruk P.M. Conception of modeling the system of ensuring financial economic security / P.M. Hryhoruk, N.A. Khrushch, O.V. Chumial // Науковий вісник Полісся. 2019. №1(17). С. 158-165.

Допоміжна:

20. Вітлінський В.В. Ризикологія в економіці та підприємстві: [моногр.] / В.В. Вітлінський, Г.І. Великоіваненко. – К.: КНЕУ, 2004. – 480 с.

21. Герасименко Н.А. Ризики в сільському господарстві з урахуванням регіонального аспекту / Н.А. Герасименко, О.В. Жемойда // Економіка АПК. 2009. №9. С. 62-65.

22. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування і планування: [навч.посіб.] / Б.Є. Грабовецький. – К.: Центр навч. літ-ри. – 2003. – 188 с.
23. Дем'яненко М.Я. Державна політика фінансової підтримки розвитку аграрного сектору АПК: монографія / [Дем'яненко М.Я., Саблук П.Т., Скупий В.М. та ін.]; за ред. М.Я. Дем'яненко. – К.: ННЦ ІАЕ, 2011. – 372с.
24. Діброва А.Д. Державне регулювання сільськогосподарського виробництва: теорія, методологія, практика: монографія / А. Д. Діброва. – К.: Формат, 2008. – 488 с.
25. Додусенко В. І. Використання аналізу грошових потоків для визначення оптимальних умов кредитування / В. І. Додусенко // Облік і фінанси АПК. 2018. №8. С.63–65.
26. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: [навч.посіб.] / Л.І.Донець. – К.: Центр навч. літ-ри. – 2006. – 312 с.
27. Економічний ризик: ігрові моделі: [навч.посіб.] / В.В. Вітлінський, П.І. Верченко, А.В. Сігал, Я.С.Наконечний. – К.: КНЕУ. – 2002. – 446 с.
28. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена Постановою Правління Національного банку України від 21 січня 2010 р. № 22 і зареєстрована в Міністерстві юстиції України 29 березня 2010 р. № 377/8976.
29. Іоненко К. В. Формування та оцінка фінансового потенціалу регіону [Текст]: автореферат дис... кандидата економічних наук / К. В. Іоненко // Київ, 2007. – 24 с.
30. Карлін М. І. Фінансова система України: навч. посіб. / М. І. Карлін. – К.: Знання, 2007. – 324 с.
31. Карпочук І. В. Аналіз фінансового потенціалу регіону // Аналітично-інформаційний журнал «СХІД». Спецвипуск – 2011. – №3(110) – С. 32-36
32. Кобилянська О.М. Ризик як економічна категорія та його особливості в аграрному виробництві / О.М.Кобилянська // Економіка АПК. 2008. № 1. С.140-145.
33. Корнєєв В.В. Кредитні та інвестиційні потоки капіталу на фінансових ринках. /В.В. Корнєєв. – К.: НДФІ, 2010. – 376 с.
34. Костіна Н.І. Фінансове прогнозування: методи та моделі: [навч.посіб.] / Н.І.Костіна, А.А.Алексєєв, О.Д. Василик. – К.: «Знання». – 1997. – 183 с.
35. Опачанський Д. Методи визначення приросту фінансових ресурсів підприємства, напрямків та ефективності їх визискування / Д. Опачанський // Економіст. 2006. № 12. С. 44 – 47.
36. Трусова Н.В. Методологія потокового підходу до планування фінансового потенціалу підприємств аграрної галузі / Н.В. Трусова // Молодий вчений. 2017. № 1.1(41.1). С. 96-100.
37. Trusova N. The environment of multifactorial risk in the financial system of enterprises agribusiness / N. Trusova // Accounting & Finance. 2017. №4(78). P. 114-123.
38. Trusova N. Structure of the total financial potential of agriculture: regional analysis / N. Trusova // Accounting & Finance. 2017. №3(77). С. 119-125.
39. Трусова Н.В., Сігайов А.О. Борговий тягар фінансової системи

України та країн-членів Європейського Союзу / Н.В. Трусова, А.О. Сігайов// Облік і фінанси. 2018. №1(79). С. 124-131.

40. Трусова Н.В. Державне регулювання іпотечного кредитування аграрної сфери в Україні та країнах Євросоюзу / Н.В. Трусова Н.В., С.М. Гривківська // Сучасні питання економіки і права. 2019. № 1(9). С. 213-225.

41. Трусова Н.В. Фактори впливу на платіжний баланс та фінансову стабільність України / В.М. Кочетков, Н.В. Трусова, І.В. Демченко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки). 2019. 1(39). С. 29-34.

42. Трусова Н.В. Фінансовий механізм та інструменти забезпечення стійкого розвитку аграрних підприємств / Н.В. Трусова, О.С. Пристемський, А.Ж. Сакун // Облік і фінанси. 2019. №4(86). С. 96-105.

43. Трусова Н.В., Терновський В.О., Терещенко М.А. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навчальний посібник / Н.В. Трусова, В.О. Терновський, М.А. Терещенко. – За ред. ред. Трусової Н.В. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. – 482 с.

44. Трусова Н.В. Інвестиційний аналіз бізнес-проектів: Навчальний посібник / Н.В. Трусова, О.С. Пристемський, І.Є. Якушева, В.О. Терновський. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. – 328 с.

45. Трусова Н.В. Інструменти фінансової підтримки кредитування аграрної галузі в Україні / Н.В. Трусова, Н.Г. Радченко // Облік і фінанси. 2020. № 4 (90). С. 59-67.

46. Трусова Н.В. Стабілізація кредитно-інвестиційної діяльності банків / Н.В. Трусова, Н.Г. Виговська, О.С. Пристемський // Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки). 2022. №1(45). С. 119-127.

Міжнародні видання:

47. Trusova N. Systemic factors of projected financial potential of business entities / N. Trusova // Economic annals – XXI. 2016. № 161(9-10). P. 61-65.

48. Trusova N. Restrictions of financing the budget deficit of Ukraine / N. Trusova, S. Kalchenko, V. Tsap, V. Ternovsky, O. Levchenko// International Journal of Economic Research. 2017. №14(14). P. 353-364.

49. Trusova N.V. Debt burden of the financial system of Ukraine and countries of the Eurozone: Policy of regulating of the risks / N.V. Trusova, S.V. Karman, M.A. Tereshchenko, Yu. O. Prus // Espacios. 2018. №39(39). P. 312-328.

50. Trusova N.V. Regional aspect of formation: The potential of financial safety in agrarian enterprises of Ukraine / N.V. Trusova, O.V. Hryvkivska, N.S.Tanklevska, L.A. Vdovenko, O.S. Prystemskiy, S.V. Skrypnyk // Asia life sciences. The Asian International Journal of Life Sciences. 2019. № 21(1). P. 169-186.

51. Trusova N.V. Determinants of the development venture financing of the subjects of agrarian market of Ukraine / N.V. Trusova, N.S. Tanklevska, O.S. Prystemskiy, O.V. Hryvkivska, N.O. Advokatova // Asia life sciences. The Asian International Journal of Life Sciences. 2019. №21(1). P. 377-398.

52. Trusova N.V. Imperatives of functioning of the financial market of Ukraine in the global space of debt loading / N.V. Trusova, I.Ye. Yakusheva, Yu.M. Zaboloka, A.H. Yefremenko, Yu.A. Malashenko, M.V. Sidnenko // Journal of Economic Studies. 2020. № 47(7). P. 101-115

53. Trusova N.V. Fiscal policy in a decentralized space of the financial system of Ukraine // N.V. Trusova, V. P. Sychak, L.V. Borovik, S.V. Kostornoi, I.A. Chkan, I.V. Forkun / International Journal of Criminology and Sociology. 2020. №9. P. 2891-2904.

54. Trusova N.V. Modeling of system factors of financial security of agricultural enterprises of Ukraine / N.V. Trusova, O.S. Prystemskyi, O.V. Hryvkivska, Alina Zh. Sakun, Yurii Y. Kyrylov // Regional Science Inquiry. 2021. №13(1). P. 169-182.

55. Trusova N.V. The risks of payment systems of banking institutions of Ukraine / N.V. Trusova, O.V. Hryvkivska, L.V. Melnyk, O.V. Gerasymova, M.A. Tereshchenko // Universal Journal of Accounting and Finance. 2021. №9(4). P. 637-652.

56. Trusova N.V. Ensuring security the movement of foreign direct investment: Ukraine and the EU economic relations / N.V. Trusova, T.A. Cherniavska, Yu.Ye. Kyrylov, V.H. Hranovska, S.V. Skrypnyk, L.V. Borovik // Periodicals of Engineering and Natural Sciences. 2021. №9(3). P. 901-920.

57. Trusova N.V. De-shadowization of tax gaps in the system-compositional models of state fiscal policy / N.V. Trusova, O.V. Hryvkivska, N.V. Polishchuk, S.V. Skrypnyk, I.F. Lobacheva, O.M. Kudyrko // Public Policy and Administration. 2021. №20(3). P. 443-453.

58. Trusova N.V. Credit-Investment Activity of Banks of the Ukraine: Financial Globalization, Risks, Stabilization // N.V. Trusova, L.V. Melnyk, Z.S. Shilo, O.S. Prystemskyi / Universal Journal of Accounting and Finance. 2021. №9 (3). P. 450-468. <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56606135100>

59. Trusova N.V. Foreign-Economic Priorities of the Development of Investment Infrastructure of Agri-Food Production Entities / N.V. Trusova, I.V. Demchenko, N.M. Kotvytska, A.V. Hevchuk, D.V. Yeremenko, Yu. O. Prus // Scientific Horizons. 2021. №24(5). P.92-107.

60. Trusova N.V. Anti-Crisis Stability of Break-Even Development Potential and its Resource Support in Agribusiness / N.V. Trusova, N.V. Polishchuk, A.G. Sakun, O.S. Prystemskyi, R.V. Morozov // Scientific Horizons. 2021. № 24(6). P.62-80.

Інформаційні ресурси Інтернет:

61. Вексельне фінансування сільськогосподарських товаровиробників України // Міжнародна Фінансова Корпорація (IFC). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ifc.ua>

62. Комаренко П.В. Управління фінансовим потенціалом підприємств/ П.В. Комаренко. Режим доступу: <http://avtoreferat.net/>

63. Купира М.І., Кодтунович О.В., Сокол Х.Я. Фінансовий потенціал підприємства: формування та детермінанти нарощування. Економічний форум.

2021. №1(1). С. 127-134. Режим доступу: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-1-15>

64. Марченко В.М., Бондар А.І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. Ефективна економіка. 2018. №11. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua?op=1&z=6644>

65. Положення по порядку здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації №121. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/Laws/show/z0121-01>

66. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо розкриття інформації від 15 січня 2015 р. № 123-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/123-19>

67. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/53701.html>

68. Нормативи кредитного ризику. Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>